

den Sag af Høires mest konservative Jurister (Hage: Maa jeg gjøre en lille Afbrødselse?) Vær saa god! (Hage: Til Fordel for det Offentlige, men ikke til Fordel for andre Private.) Det ærede Medlem tager fejl i saa Henseende; thi Spørgsmaalet om naar det Offentliges Interesse er paa Spil, afgjøres af Lovgivningsmagten. F. Ex. da der i sin Tid i Norge var Spørgsmaal om at udvide den saakaldte Skjærpningsret, Retten for den private Maud til at søge efter Metaller og grave efter dem paa anden Mands Grund, da var der ogsaa konservative Mænd, der fandt, at det var et Indgreb i Eiendomsretten. Men saa reiste den bekendte konservative Jurist Schweigaard sig og sagde, at det var en ren Misforstaelse, thi vel var der her Tale om private Mænd, men det var Lovgivningen, der afgjorde, om det havde offentlig Interesse, at man tilstod de private Mænd den Ret, der her er Tale om. Schweigaard foiede til, at naar Talen var om at give Fiskerne Afgang til Strandbredden, saa var det skjøndt det jo her gjaldt en bestemt Klasse af private Mænd, dog en offentlig Interesse, der stod paa Spil, og det var i Kraft af denne offentlige Interesse, at Staten havde forordnet, som det er Tilfældet i Norge, at Fiskerne have Ret til uden Erstatning at bruge Strandbredden. Lad mig tilføie, siden man synes, at vi her ville gjøre noget saa forfærdeligt, at saavidt mig bekendt har man ikke blot i Norge, men i England, i Frankrig og i Tyssland lignende Regler, som her foreslaas, at Strandbredden kan benyttes i Almindelighed af Fiskerne, uden at de skulle tvinges til at betale Erstatning, medens det nu ofte her er Tilfældet, at de Chifaneres af de tilstøbende Lodsseiere, eller at der bliver paalagt dem urimelige aarlige Afgifter eller endog ligefrem bliver dem forbudt at benytte Strandbredden, naar de ikke have den rette politiske Trosbekjendelse. Jeg mener altsaa, at det er en fuldt forsvaerlig Bestemmelse. Netop fra konservativ Side er det blevet hævdet stærkere end noget Andet, at den private Eiendomsret ikke kan lægge Hindringer i Veien for Lovgivningsbestemmelser, som ere til Fordel for store Klasser af Samfundet. Jeg vil saaledes raade det ærede Medlem fra Kredensborg (Hage) til at læse, hvad gamle Orsted har skrevet derom. Han vil da finde, at denne konservative Forfatter saa stærkt som man kan tænke sig har fremhævet, at Eiendomsretten har den Begrænsning, som jeg her har antydet. (Hage: Theoretisk!) Nei, netop praktisk; Orsted skrev netop i praktisk Diemed, og fremhævede netop de praktiske Følger. For nylig har ogsaa en

norssk Høireforfatter udtalt, at vil man prøve en offentlig Mands Frisind, skal man først lægge ham paa den Prøvesten, som kaldes Eiendomsretten. Har han om Eiendomsretten en Opfattelse saa bornert og stupid, at han mener, at man ikke kan røre ved den, er det et Bevis for, at hans Frisind i alt Fald svæber i Lufsten. Hvis man ikke kan vedkjende sig den naturlige og sunde Opfattelse, at Eiendomsrettens Begreb selvsølgelig maa variere efter de skiftende Samfundsforhold, har man en Opfattelse, som er i Strid med Loven for Udviklingen i Samfundet.

Indenrigsministeren (Ingerslev): Ligeoverfor det ærede Medlem, der nu satte sig, skal jeg i al Korthed gjøre opmærksom paa, at det, jeg sagde, var, at der jo her altsaa var Tale om en Expropriation til Fordel for visse bestemte private Personer. Jeg har ved Siden deraf tilstrækkelig accentueret, at jeg ikke skjønnede, der var nogen som helst Trang dertil; tværtimod, det vilde efter min Mening være en mindre heldig Bestemmelse for vedkommende Klasse selv. Spørgsmaalet om Eiendomsret har jeg ikke optaget, og har heller ikke haft nogen Grund dertil; men derimod er der en anden Ting, jeg fremhævede, nemlig Almenvellet, og jeg benægtede, at der kunde være Tale om, at man af Hensyn til Almenvellet skred til Expropriation paa den Maade, som er betegnet i Loven. — Jeg har forøvrigt nærmest forlangt Ordet, fordi jeg glemte at svare paa et positivt Spørgsmaal, som det ærede Medlem fra Frederikshavn (Nyholm) rettede til mig i Gaar med Hensyn til Hirtshals. Jeg skal ikke følge den store Udvikling, som det ærede Medlem var inde paa; at der var givet et Løfte af en tidligere Indenrigsminister — der blev nævnt Steel — tror jeg maa bero paa en Feiltagelse. Vi vide jo, hvorledes det gaar til ved slige Leiligheder: Vedkommende Minister har vel været til Stede ved Hirtshals og set paa Forholdene der, og har saa sagt, det skulde glæde ham, om han kunde gjøre Noget for Hirtshals. Saadan en Udtalelse betragter man som et Løfte, men det er dog Noget, som en Minister er nødt til at sige næsten ved ethvert saadant Besøg, om ikke for Andet, saa for at faae en Ende derpaa. Det er jo saa en Høflighed at sige: Det skal glæde mig, at kunne gjøre Noget for den og den Institution. Denne Udtalelse om Glæden o. s. v. tager man saa for et Løfte, uagtet den er kun sagt af Høflighed, thi om man oplever den nævnte glædelige Leilighed, er rigtignok et andet Spørgsmaal. Jeg tror ikke paa nogen Maade, at